

2

101ST AIRBORNE

HK-Co/501st PIR maakt zich op om aan boord te gaan van het vliegtuig dat het met de eerste golf naar Nederland zal brengen. Na de landing trok het regiment op naar Veghel en veroverde het. Let op de mengeling van armbanden en nationale vlaggen (zie bijschrift blz. 39), de 'Mae Wests' (zwemvesten), en het graafgereedschap om loopgraven aan te leggen.

Boven: In Tollevast reikte gen. Bernard Montgomery aan gen. Maxwell Taylor de Britse Distinguished Service Order uit voor diens moed in Carentan (Normandië), 12 juni. Taylor was een doortastende, strijdlustige bevelhebber. Zijn 101e divisie verrichtte goed werk in Nederland, al was ze niet in staat de brug van Son te veroveren voor die werd opgeblazen. Dit leidde tot een kleine vertraging (ca. 10 uur) terwijl er een baileybrug werd opgebouwd door geniesoldaten van de Guards-Pantserdivisie.

D-Day: 17 september

Op de ochtend van 17 september 1944 werd de hemel boven Engeland verduisterd door een nog nooit vertoonde immense vliegende armada – golf na golf van bommenwerpers, transportvliegtuigen, zweefvliegtuigen en jagers. De grootste luchtlandingsoperatie uit de geschiedenis was begonnen. De bases van de 101e lagen geconcentreerd rond de historische stad Newbury, 95 km ten westen van Londen. Net buiten de stad lag het vliegveld Greenham Common (waar Eisenhower zijn bekende bezoek bracht aan de soldaten van de 101e, de avond voor D-Day). Andere vliegvelden van het 9e Troop Carrier Command lagen verspreid over de graafschappen West Berkshire en Wiltshire. Terwijl de officieren van de 101e hun hoofdkwartieren het liefst in plaatselijke landhuizen onderbrachten, huisden de soldaten her en der in geprefabriceerde nissenhutten.

Vooraan in de luchtvloot van Dag D van Market Garden vlogen 1400 bommenwerpers om de landingszones murw te bombarderen (en daarmee beter bruikbaar). Daarna volgden meer dan 2000 transporttoestellen, waaronder bijna 500 zweefvliegtuigen, aan 90 meter lange kabels gesleept door sleepvliegtuigen en bekapt met uitrusting en manschappen. Ongeveer 1500 jagers escorteerden dit alles, om te voorkomen dat de Luftwaffe roet in het eten gooide.

Omdat de zone van de 101e LLDiv dicht bij de startlijn van het 2e Leger lag – bij de Nederlandse grens langs het Kanaal Bocholt-Herentals – kregen de Britse 1e LLDiv en de Amerikaanse 82e op de eerste dag de meeste zweefvliegtuigen met zware wapens; zij moesten zich langer staande zien te houden. De 101e divisie kreeg haar volle lading zweefvliegtuigen op D+1, met artillerie, jeeps en meer soldaten. De stroom vliegtuigen werd verdeeld over twee routes. De 1e en 82e LLDiv volgden de noordelijke over de Noordzee en Nederland, en de 101e naam de zuidelijke over België. De Duitsers hadden hun radarstations in Frankrijk verloren, dus ze merkten niets van de luchtlandingsinvasie tot die hen bereikt had. Toen de luchtvloot haar doelen naderde barstte luchtafweervuur los en veroorzaakte enige verliezen, maar als geheel waren de landingen een succes.

Springen bij daglicht was een opluchting voor de veteranen van de 101e Luchtlandingsdivisie. Zij hadden in Normandië hun eerste gevechtssprong moeten doen in het pikkedonker en maar enkelen kwamen neer in hun landingszones. Die hele eerste nacht in Normandië was het een chaos.

SAMENSTELLING 101e LUCHTLANDINGSDIVISIE

Bevelvoerend generaal: Gen.-maj. Maxwell D. Taylor; Ass. commandant: brig.-gen. Gerald J. Higgins

Divisietroepen

HK en HK-compagnie
801e Onderhoudscompagnie (zorg wapens en voertuigen)
426e Bevoorradingscompagnie
101e Verbindingscompagnie
Peloton Militaire Politie
Peloton Verkenning

101e Luchtlandingsdivisie infanterie

501e PIR (kol. Howard R. Johnson)
502e PIR (kol. John H. Michaelis)
506e PIR (kol. Robert F. Sink)
327e ZIR inclusief 1/401e ZIR (kol. Joseph H. Harper)

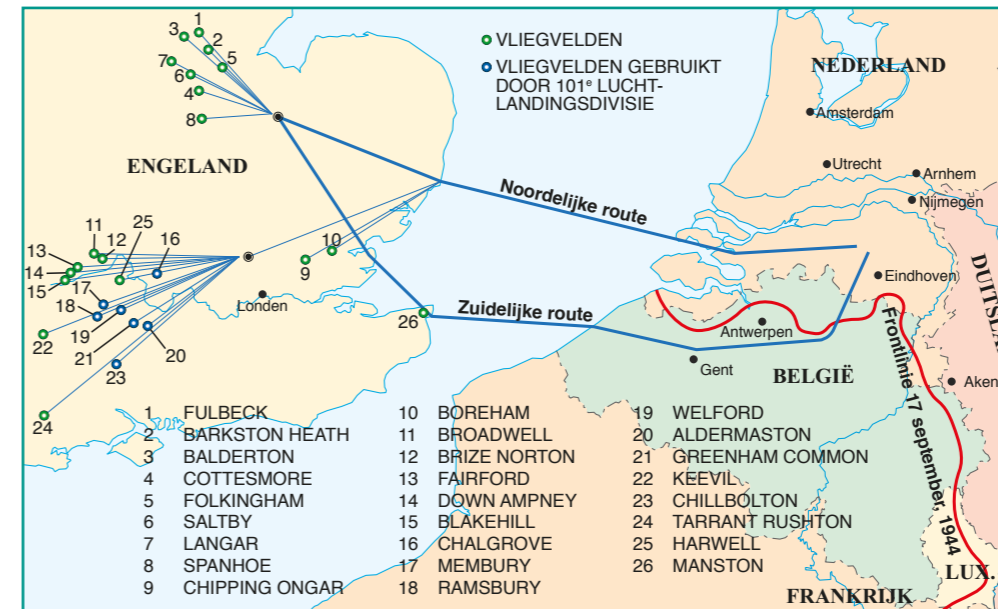
101e Luchtlandingsdivisie artillerie

HK en HK-Bat divisieartillerie
321e Bataljon Zweefvliegtuig-veldartillerie
377e Bataljon Parachutisten-veldartillerie
463e Bataljon Parachutisten-veldartillerie
907e Bataljon Zweefvliegtuig-veldartillerie

101e Parachutisten-onderhoudsbataljon
326e Luchtlandingsbataljon Genie
326e Luchtlandingscompagnie Geneeskundige dienst
81e Luchtlandingsbataljon Luchtdoelartillerie
Jedburgh team (sabotage en verbindingen met verzet)
Daniel II (maj. M.K. Wilson)

Toegevoegde troepen

BR 44e Pnts Reg (BR 4e Pnts Bde) 19 sept.-25 sept. 44
BR 13/18 Hussars (BR 79e Pnts Div) 18 okt.-22 okt. 44
BR 53e Verk Reg (BR 53e Div) 5 okt.-6 okt. 44
BR A&B eskadrons Royal Scots Greys 6 okt.-7 okt. 44
BR 61e Verk Reg 6 okt.-12 okt. 44
BR C eskadron Royal Scots Greys 6 okt.-17 okt. 44
BR 4e RHA Veldartillerie Reg (RA) (gemech.) 12 okt.-18 okt. 44
BR 147e Veldartillerie Reg vanaf 18 okt.
BR C-eskadron 61e Verk Reg 10 okt.-12 okt. 44
BR 53e Verk Reg (BR 53e Div) 13 okt.-19 okt. 44

Links: De routes naar Nederland van de 101e LLDiv.

Linksonder: Training in Engeland met aan parachutes afgegoorpen geschut. Maxwell Taylor besloot te landen zonder zijn artillerie. Hij redeneerde dat hij al snel die van het XXX Corps zou kunnen gebruiken. Die aanname klopte en omdat hij nu extra infanterie ter plekke had, was het voor een groot deel van de tijd makkelijker zijn stuk van Hell's Highway open te houden. Zijn antitankartillerie arriveerde op 19 september, net op tijd om de aanval van de Duitse pantserbrigade op Son te stuiten.

Deze bladzijde:

Ofening baart kunst. Hier zijn mannen van de 377e Parachuteveldartillerie bezig met parapakketten, waarvan er zes aan de onderkant van de C-47's bevestigd konden worden. Voorbeelden van ladingen:

- Container 1: LMG en munitie, 104 kg
- Container 2: LMG, munitie en antitankgranaten, 100 kg
- Container 3: LMG, munitie en antitankgranaten, 100 kg
- Container 4: Rantsoenen, 68 kg

- Container 1: Mijnen, 113 kg
- Container 2: Rantsoenen, 79 kg
- Container 3: Mijnen, 113 kg
- Container 4: 81 mm-mortiermunitie, 91 kg

De 377e moest volgens de plannen landen op D+2, 19 september. Het nam zijn eerste posities in bij de LZ en leverde hoognodige steun aan de infanterie bij tegenaanvallen van sterke Duitse eenheden: bijvoorbeeld op D+3 een aanval tegen het 1/506e PIR bij de brug van Son. Op D+5 was het in Sint-Oedenrode om het 501e te steunen en op D+10, nog steeds in Sint-Oedenrode, gaf het steun aan het 502e.

Uit het officiële Report of Airborne Phase Operation Market: 'De parachute-echelon van de 101e LLDiv bestond uit 436 C-47 transporttoestellen met ongeveer 6809 parachutisten van deze divisie. 424 toestellen wierpen hun lading af op Dag D, en 12 toestellen met Batterij B, 377e Para-velddartillerie Bat., en 140 man en 6 kanonnen wierpen hun lading af op D+3 [...] Verliezen bij het springen waren minder dan 2% van het totale aantal [...] In een periode van 7 dagen stegen totaal 988 CG-4A-zweefvliegtuigen op van de vertrekbases in Engeland. 767 van deze zweefvliegtuigen landden zonder incidenten op de aangewezen LZ. Ca. 5000 man stegen op in Engeland en ca. 4800 voegden zich uiteindelijk bij hun eenheden in de gevechtszone [...] Het over zee vervoerde echelon van de divisie bestond uit 1077 man en 444 voertuigen van allerlei types. Dit echelon ging aan boord op D+1 en vertrok uit Southampton op D+2. Het arriveerde op Omaha Beach op D+3, waar het werd gesplitst in twee colonnes. Het eerste verliet het strand op de ochtend van D+3 en [...] werd ontbonden op het divisie-dienstterrein in ZON [Son] op de avond van D+5.... Het tweede ontbond zich op het divisie-dienstterrein op de avond van D+6.'

In Nederland konden zowel de piloten als de parachutisten zien wat ze deden en zich snel groeperen. 'Pathfinder'-eenheden markeerden vooraf de LZ's. Hoewel een van de 'padvinder'-transporten van de 101e werd neergeschoten, konden zelfs daar de para's zich in twee uur groeperen.

Omdat ze erin slaagden de Duitse achterhoede te verrassen, konden de Screaming Eagles (de bijnaam van de 101e LLDiv) snel hun bruggen bij de dorpen Sint-Oedenrode en Veghel veroveren. Bij de cruciale brug van Son, over het Wilhelminakanaal, stuitten ze op een Duits 88-kanon, dat recht over de hoofdweg schoot. Het 506e Para-infanterieregiment beproefde een flankaanval, maar kwam nog twee 88's tegen, die de aanval aan flarden schoten. De Screaming Eagles hielden vol en knokten zich er dapper doorheen, schakelden de vijandelijke kanonnen en de ondersteunende infanterie uit, maar toen ze op 50 m van de brug waren, bliezen de Duitsers deze plotseling op. Nu was er echt een probleem.

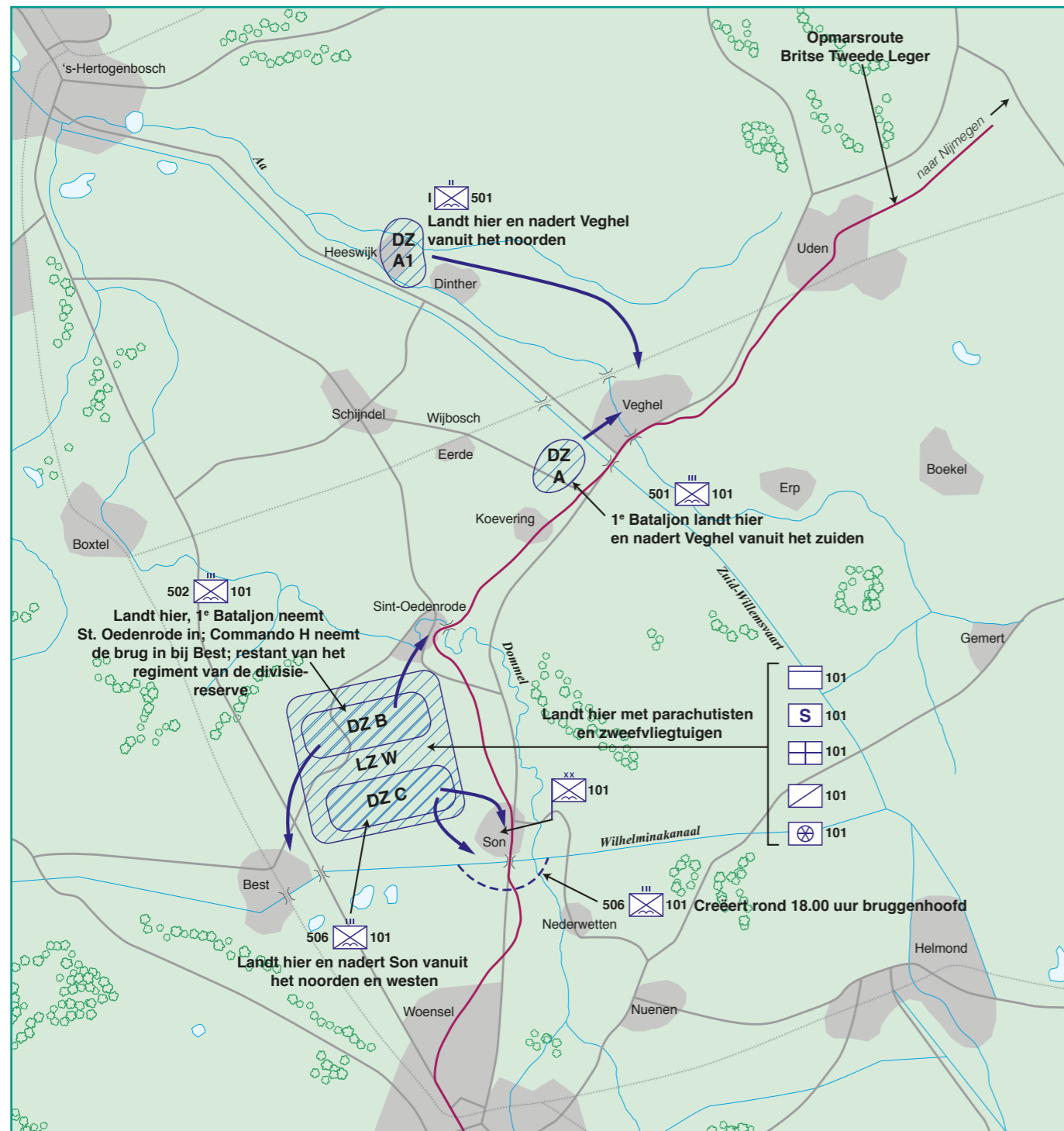
De divisiebevelhebber, Maxwell Taylor, had als voorzorgsmaatregel voor deze eventualiteit een compagnie van het 502e PIR opdracht gegeven om een reservebrug te veroveren bij Best, 6,5 km naar het noorden. Deze was licht verdedigd, zo werd gedacht. Dit bleek een van de eerste akelige tegenvallers van de operatie: er hielden zich 1000 Duitse soldaten op – elementen van het Duitse 15e Leger die van de kust waren ontsnapt. De eenzame parachutistencompagnie werd gedecimeerd en de overlevenden zaten vlak bij de brug vast.

Ondertussen had Taylor zijn genietroepen bij Son een voetbrug laten bouwen over het kanaal en de para's staken over in ganzenmars. Tegen die tijd was het donker; Eindhoven moest wachten tot de volgende ochtend.

Boven: Oefensprong op Newbury.

Onder: 17 september, 9.00 uur, op Aldermaston: het 1/501e PIR gaat aan boord van de C-47's van het 71e en 72e Sqn, 434e Transport Comd Gp. De moed van de vliegtuigbemanningen was uitmuntend en zelfs bij intens luchtafweervuur werden de para's efficiënt afgeworpen.

Bladzijde hiernaast, linksboven: *Generaal Maxwell Taylor neemt afscheid van Welford.*

Boven: *Soldaten verlaten de LZ. De jeep rechts is een van de 32 die per zweefvliegtuig gebracht zijn.*

katoen en op de uniformmouw genaaid. Andere waren op papier gedrukte armbanden – zoals die van kol. Johnson – of gezoomd oliegoed.

Bladzijde hiernaast, rechtsboven: *Generaal Maxwell Taylor, bevelhebber van de 101e divisie, vertrok vanaf Welford met het 1/502e PIR, waarvan de bevelvoerend officier, Lt.-kol. Patrick Cassidy (2e van rechts), Maxwell helpt om zijn parachute aan te doen.*

Onder: *Kol. Howard R. Johnson (midden), bevelhebber van het 501e PIR, wordt geholpen door zijn adjudant, kapt. Elvy Roberts, voor het instappen. Ramsbury, Engeland. Let op de grote invasie-insignes. Ze werden voor het eerst gebruikt door de 82e LLDiv in Sicilië; de 101e gebruikte ze voor het eerst bij operatie Market Garden. Er is een aantal versies: sommige werden gedrukt op*

Links: *De belangrijkste gebeurtenissen op Dag D, 17 september.*

Boven: Para's van het 506e PIR op DZ-C. US Army Signal Corps via Peter Hendrikx

Rechts: 1e Sdt. Park H. Appler van het G/506e PIR. Hij draagt een zak met granaten en een granaatwerper op de tromp van zijn geweer.

Rechtsonder: Dit is het verbindingpeloton van HK/506e PIR. Let op de BC-1000-radio. De SCR-300-A BC-1000-A was een draagbare radiozender en -ontvanger voor tweerichtingscommunicatie over korte afstanden, gewoonlijk voor gevechtstroepen. Hij woog 14,5-17 kilo, afhankelijk van de batterij.

Onder: Een SCR-300-A BC-1000-A uit 1940 in het National Electronics Museum, Linthicum, Maryland. Daderot/WikiCommons (CC0 1.0)

Geheel boven: Het 3e Bat 501e PIR landt op DZ-A, buiten Eerde. Beide foto's zijn genomen op de kruising van twee onverharde landweggetjes, ter plaatse bekend als Wolvensteeg en Veerse Heide. Battledetective.com

Boven: Deze foto toont de katholieke aalmoezenier (kapt.) Manus McGettigan vooraan en de protestantse aalmoezenier (kapt.) Tildon S. McGee een paar meter verder weg op DZ-C. Beide aalmoezeniers behoorden tot het 506e PIR.

Links: De sectie Inlichtingen van het HK/506e PIR krijgt informatie over vijandelijke posities van lokale burgers, voor de boerderij van de familie Merks op de LZ van Son.

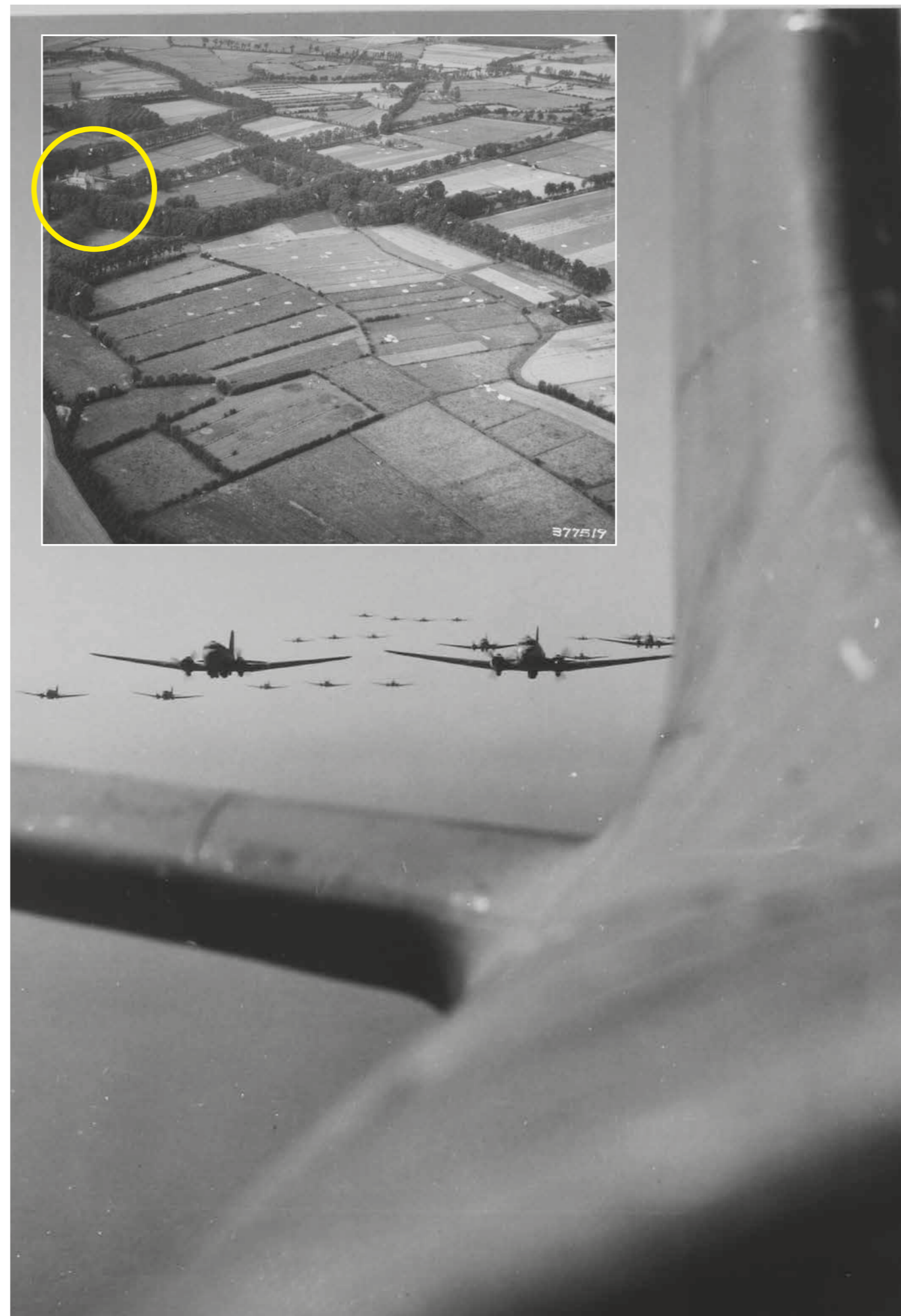

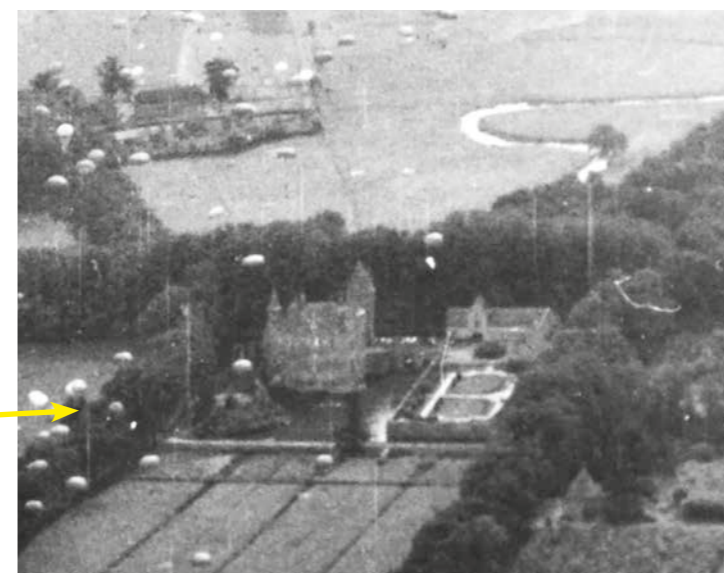
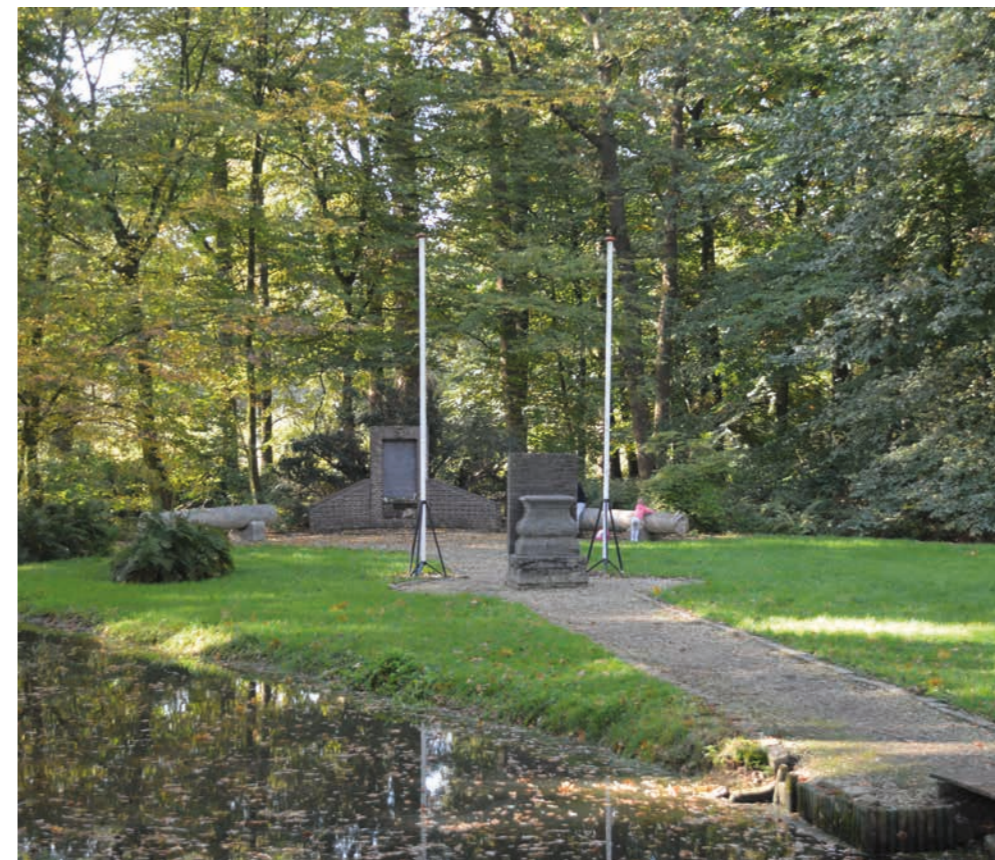
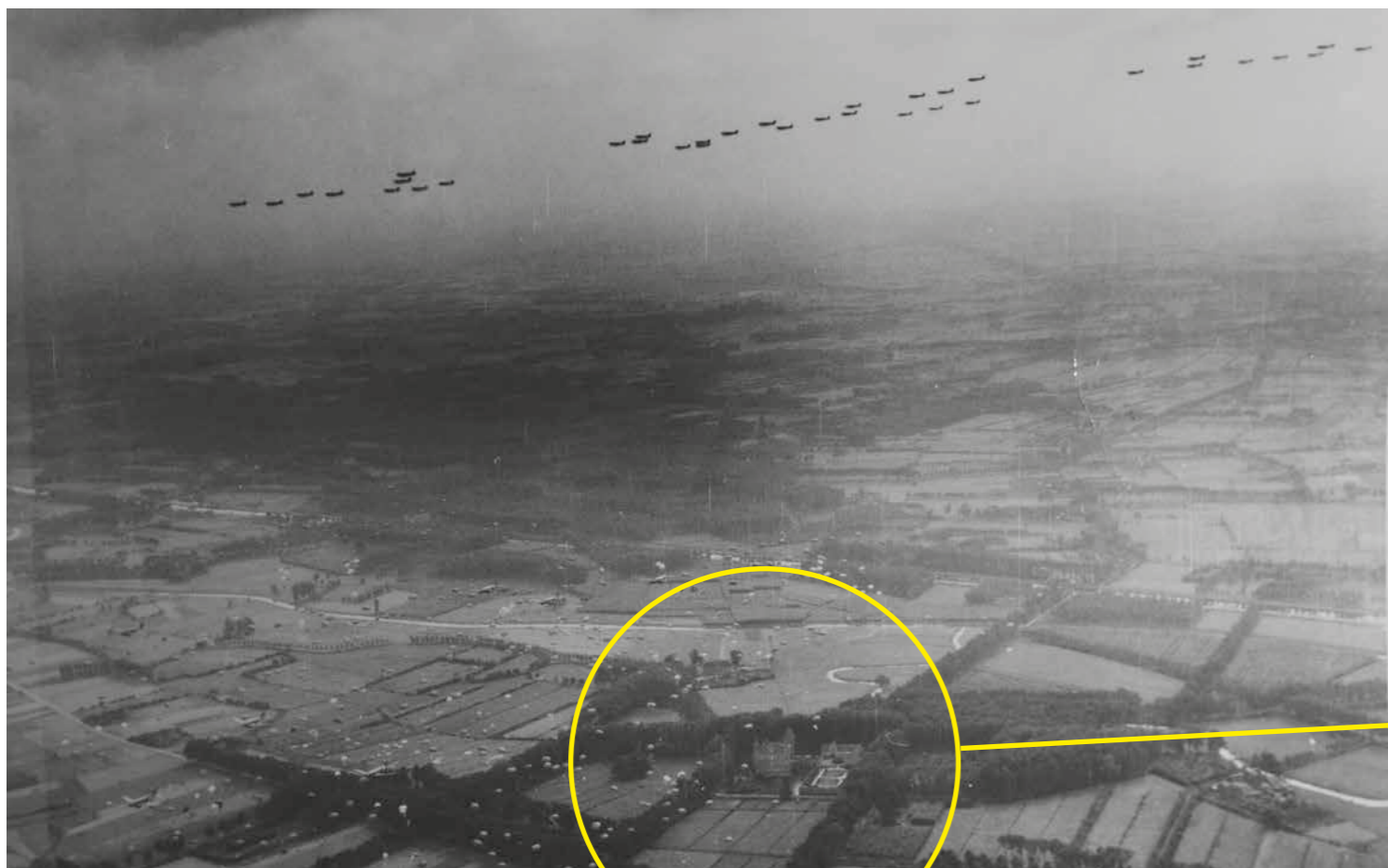
Boven: Het 1/501e PIR landt in Nederland.

Rechts: Para's van het 506th PIR op DZ-C. Rook van de 'Pathfinders' markeert de LZ.. US Army Signal Corps via Peter Hendrikk

Bladzijde hiernaast, grote foto: Het 1/501e PIR onderweg. De 45 toestellen tellende formatie wordt geleid door kol. Whitacre, commandant van de 434e groep. Deze foto is genomen vanuit de observatiekoepel van zijn C-47.

Bladzijde hiernaast, inzet: Parachutes liggen verspreid rond kasteel Heeswijk (op DZ-A). Na de landing vertrok kol. Harry Kinnard, commandant van het 1/501e PIR, zo gauw mogelijk richting Veghel en liet een kleine groep gewonden en wat wachtposten achter. Vergelijk de accuratesse van deze landing met die van de 101e te Normandië in juni!

Bladzijde hiernaast, boven: Kasteel Heeswijk was aanvankelijk een hulppost, maar werd al snel heroverd door de Duitsers en Heeswijk-Dinther bleef enige tijd in de frontlijn liggen.

Bladzijde hiernaast onder en linksonder (detail): Parachutes liggen verspreid op het terrein rond kasteel Heeswijk (op DZ-A).

Links en onder: Monumentjes en plaquettes bij en in kasteel Heeswijk. De eerste (onder) en de derde (rechtsonder) herdenken de landing door het 501e PIR. De andere (linksonder) herinnert aan de aalmoezenier van het 501e, lt.-kol. Francis Sampson, die boven op een andere parachutist belandde. Beiden vielen in de slotgracht. Ze klommen er samen uit, maar Sampson moest het water weer in om zijn uitrusting op te duiken.